

UNIDADE 8. EXERCICIOS DE AUTOAVALIACIÓN.

Πράξις 1

1. Traduce as seguintes frases e analiza os tipos de infinitivo que hai nelas.

- a) Οὐ μάντις εἰμί τὰ ἀφανῆ γινῶναι σαφῶς.
- b) Ἡμᾶς δὲ πέμπει τοὺς λόγους ὑμῖν φράσαι.
- c) Ἀπεπέμπετο ἡ στρατία, ὥς ἔμοι δοκεῖν, ἐπὶ Λυβύων καταστροφῇ.
- d) Ἐκέλευεν ἐπιχειρεῖν ἥντινα βούλεται δύναμιν λαβόντα (*coa forza que quixera*), τὸ ἐπὶ σφῶς εἶναι.

Πράξις 2

2. Traduce as seguintes frases e explica que tipo de participios son.

- a) Πρὸς γὰρ τὸ τελευταῖον ἐκβὰν (*part. aor. de ἐκβαίνω*) ἕκαστον τῶν πρὶν ὑπαρξάντων κρίνεται.
- b) Οἱ οἰόμενοι φύσει ἀγαθοὶ εἶναι ἐνίστε μαθήσεως δὲ καταφρονοῦσιν.
- c) Πέφυκε γὰρ καὶ ἄλλως ἄνθρωπος τὸ μὲν θεραπεῦον ὑπερφρονεῖν, τὸ δὲ μὴ ὑπεῖκον θαυμάζειν.
- d) Κῦρος ἀνέβη ἐπὶ τὰ ὄρη οὐδενὸς κωλύοντος.
- e) Χαίρω διαλεγόμενος τοῖς πρεσβύταις.
- f) Ἀκούντες τινες χαίρουσιν ἐξεταζόμενοι τοῖς οἰομένοις εἶναι σοφοῖς.
- g) Αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἁμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείσεσθε τοῖς ἀνασιωτάτοις τριάκοντα.
- h) Μετεμέλοντο τὰς σπονδὰς οὐ δεξάμενοι.

Πράξις 3

TEXTO

DESCONFIANZA DOS ROMANOS ANTE A EXPANSIÓN CARTAXINESA

O historiador Polibio, que viviu a finais do s. III a.C. e toda a primeira metade do II, pertenceu ao círculo dos Escipións e escribiu unha historia universal na que xustifica o dominio do mundo por Roma.

Le o seguinte texto con detemento e fíxate nas notas

Οἱ Ῥωμαῖοι θεωροῦντες δὲ τοὺς Καρχηδονίους οὐ μόνον¹ τὰ² κατὰ τὴν Λιβύην, ἀλλὰ καὶ τὰ³ τῆς Ἰβηρίας ὑπήκοα πολλὰ μέρη πεπονημένους, ἔτι δὲ τῶν νήσων ἀπασῶν ἐγκρατεῖς ὑπάρχοντας⁴ τῶν⁵ κατὰ τὸ Σαρδόνιον καὶ Τυρρηνικὸν πέλαγος, ἡγωνίων⁶, εἰ Σικελίας ἔτι κυριεύσαιεν⁷, μὴ⁸ λίαν βαρεῖς καὶ φοβεροὶ γείτονες αὐτοῖς ὑπάρχοιεν, κύκλῳ σφῶς περιέχοντες καὶ πᾶσι τοῖς τῆς Ἰταλίας μέρεσιν ἐτικεῖμενοι.

Polibio *Historia* 1.10.5-7

¹ οὐ μόνον ..., ἀλλὰ καὶ coordinación copulativa: *non só ..., senón tamén*.

² Este artigo substantiva todo o complemento preposicional κατὰ τὴν Λιβύην *as partes de Libia*.

³ Este artigo acompaña a πολλὰ μέρη, e τῆς Ἰβηρίας é un CN de πολλὰ μέρη.

⁴ O verbo ὑπάρχω é sinónimo de εἰμί e constrúese igual, aquí con atributo ou predicado nominal e máis abaixo ὑπάρχοιεν con dativo posesivo.

⁵ Artigo repetido con un complemento atributivo de τῶν νήσων ἀπασῶν, valor especificativo: as illas son as do mar de Sardeña e do Tirreno e non outras.

⁶ Imp. de ind. de ἀγωνιάω *temer*.

⁷ 3ª pers. pl. aor. opt.

⁸ *que*, porque introduce unha orac. substantiva dependente dun verbo de temor ἡγωνίων.

1. Analiza e traduce o texto.
2. Descubre que significa “risa sardesca, sardonía, ou sardónica” e con que palabra grega do texto está relacionada.

UNIDADE 8. EXERCICIOS DE AUTOAVALIACIÓN. SOLUCIONARIO

Πράξις 1

1. Traduce as seguintes frases e analiza os tipos de infinitivo que hai nelas.

- a) Οὐ μάντις εἰμὶ τὰ ἀφανῆ γινῶναι σαφῶς.
- b) Ἡμᾶς δὲ πέμπει τοὺς λόγους ὑμῖν φράσαι.
- c) Απεπέμπετο ἡ στρατία, ὥς ἐμοὶ δοκεῖν, ἐπὶ Λυβύων καταστροφῇ.
- d) Ἐκέλευεν ἐπιχειρεῖν ἦντινα βούλεται δύνανται λαβόντα (*coa forza que quixese*), τὸ ἐπὶ σφῶς εἶναι.

- a) *Non son adiviño para coñecer con claridade o oculto.* Finalidade.
- b) *Envíanos a dicirvos estas palabras.* Finalidade.
- c) *O exército foi enviado, segundo o meu parecer, para a destrución dos libios.* Absoluto.
- d) *Invitouno a que o intentase coa forza que quixese, en canto deles dependese* Absoluto

Πράξις 2

2. Traduce as seguintes frases e explica que tipo de participios son.

- a) Πρὸς γὰρ τὸ τελευταῖον ἐκβῆν (*part. aor. de ἐκβαίνειν*) ἕκαστον τῶν πρὶν ὑπαρξάντων κρίνεται.
- b) Οἱ οἰόμενοι φύσει ἀγαθοὶ εἶναι ἐνίστε μαθήσεως δὲ καταφρονοῦσιν.
- c) Πέφυκε γὰρ καὶ ἄλλως ἄνθρωπος τὸ μὲν θεραπεῖον ὑπερφρονεῖν, τὸ δὲ μὴ ὑπεῖκον θαυμάζειν.
- d) Κῦρος ἀνέβη ἐπὶ τὰ ὄρη οὐδενὸς κωλύοντος.
- e) Χαίρω διαλεγόμενος τοῖς πρεσβύταις.
- f) Ἀκούντες τινες χαίρουσιν ἐξεταζομένοις τοῖς οἰομένοις εἶναι σοφοῖς.
- g) Αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείσεσθε τοῖς ἀνασιωτάτοις τριάκοντα.
- h) Μετεμέλοντο τὰς σπονδὰς οὐ δεξάμενοι.

- a) *Polo resultado final xúlcase cada un dos sucesos pasados.* Atributivos.
- b) *Os que pensan que son bos por natureza, ás veces desprezan o ensino.* Atributivo.
- c) *Pois o home é por natureza absolutamente propenso a desprezar ao que o adula e a admirar ao que non cede ante el.* Atributivos.
- d) *Ciro subiu ás montañas sen que ningún llo impidise.* Xenitivo absoluto.
- e) *Alégrome de falar cos anciáns.* Predicativo do suxeito.
- f) *Algúns alégranse de oír aos que cren ser sabios, mentres son examinados.* Predicativo do suxeito, apositivo, atributivo.
- g) *Respectando (se respectades) a deuses e homes, cesade de ofender á patria, e non obedezades aos moi impíos Trinta (tiranos).* Apositivo do suxeito e predicativo do suxeito.

h) *Arrepentíanse de non aceptar a tregua.* Predicativo do suxeito.

Πράξις 3

TEXTO

DESCONFIANZA DOS ROMANOS ANTE A EXPANSIÓN CARTAXINESA

O historiador Polibio, que viviu a finais do s. III a.C. e toda a primeira metade do II, pertenceu ao círculo dos Escipións e escribiu unha historia universal na que xustifica o dominio do mundo por Roma.

Le o seguinte texto con detemento e fíxate nas notas.

Οἱ Ῥωμαῖοι θεωροῦντες δὲ τοὺς Καρχηδονίους οὐ μόνον¹ τὰ² κατὰ τὴν Λιβύην, ἀλλὰ καὶ τὰ³ τῆς Ἰβηρίας ὑπήκοα πολλὰ μέρη πεποιημένους, ἔτι δὲ τῶν νήσων ἀπασῶν ἐγκρατεῖς ὑπάρχοντας⁴ τῶν⁵ κατὰ τὸ Σαρδόνιον καὶ Τυρρηνικὸν πέλαγος, ἡγωνίων⁶, εἰ Σικελίας ἔτι κυριεύσαιεν⁷, μὴ⁸ λίαν βαρεῖς καὶ φοβεροὶ γείτονες αὐτοῖς ὑπάρχοιεν, κύκλῳ σφᾶς περιέχοντες καὶ πᾶσι τοῖς τῆς Ἰταλίας μέρεσιν ἐτικείμενοι.

Polibio *Historia* 1.10.5-7

¹ οὐ μόνον ..., ἀλλὰ καὶ coordinación copulativa: *non só ..., senón tamén.*

² Este artigo substantiva todo o complemento preposicional κατὰ τὴν Λιβύην *as partes de Libia.*

³ Este artigo acompaña a πολλὰ μέρη, e τῆς Ἰβηρίας é un CN de πολλὰ μέρη.

⁴ O verbo ὑπάρχω é sinónimo de εἰμί e constrúese igual, aquí con atributo ou predicado nominal e máis abaixo ὑπάρχοιεν con dativo posesivo.

⁵ Artigo repetido con un complemento atributivo de τῶν νήσων ἀπασῶν, valor especificativo: as illas son as do mar de Sardeña e do Tirreno e non outras.

⁶ Imp. de ind. de ἡγωνιάω *temer.*

⁷ 3ª pers. pl. aor. opt.

⁸ *que*, porque introduce unha orac. substantiva dependente dun verbo de temor ἡγωνίων.

1.- Analiza e traduce o texto

A oración principal é:

Οἱ Ῥωμαῖοι ... ἡγωνίων ....
Sx V
os romanos... temían

Hai unha oración substantiva dependendo dun verbo de temor: μὴ ... ὑπάρχοιεν, que ten como conxunción subordinante μή, que se traduce por *que* por depender dun verbo de temor, como verás ao estudar as oracións substantivas. O verbo subordinado ὑπάρχω é sinónimo de εἰμί e está construído co dativo posesivo αὐτοῖς. Recorda que neste caso o dativo tradúcese como suxeito, o verbo copulativo por *ter* e o suxeito grego por CD en galego. A tradución literal sería:

que uns veciños demasiado poderosos e temibles habería para eles.

O suxeito οἱ Ῥωμαῖοι está ampliado por unha oración de participio apositivo θεωροῦντες *vendo*, do que dependen dúas oracións substantivas expresadas con participios predicativos, πεποιημένους e ὑπάρχοντας, a análise sintáctica da cal é o seguinte:

θεωροῦντες τοὺς Καρχηδονίους οὐ μόνον τὰ κατὰ τὴν Λιβύην, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς Ἰβηρίας (ὑπήκοα) πολλὰ
PCSux. S de πεποιημένους C< (CP)
μέρη πεποιημένους
>D V

vendo que os cartaxineses fixeran súbditas non só as partes de Libia, senón tamén moitas partes de Iberia
(lit. *vendo aos cartaxineses facendo súbditas non solo ás partes de Libia, senón tamén moitas partes de*

Iberia).

ἔτι δὲ τῶν νήσων ἀπασῶν ἐγκρατεῖς ὑπάρχοντας τῶν κατὰ τὸ Σαρδόνιον καὶ Τυρρηνικὸν πέλαγος
Nexo C do Atr. Atr. V C do Atr.

πέλαγος está unido a τῶν νήσων ἀπασῶν, e diso infórmanos o artigo τῶν que se repite diante deste complemento preposicional,

e que ademais eran señores de todas as illas do mar Sardo e Tirreno.

Oración condicional: εἰ Σικελίας ἔτι κυριεύσαιεν
Nx CD CC V
se tamén se apoderaban de Sicilia.

Participios apositivos a γείτονες que está dentro da oración completiva:

μὴ λίαν βαρεῖς καὶ φοβεροὶ γείτονες αὐτοῖς ὑπάρχοιεν, κύκλῳ σφῶς περιέχοντες
Nx Sx. CI V CC CD Part.

καὶ πᾶσι τοῖς τῆς Ἰταλίας μέρεσιν ἐτικείμενοι
Nx CI Part..

[κύκλῳ] complemento de modo, [πᾶσι τοῖς (CN τῆς Ἰταλίας) μέρεσιν] complemento indirecto
uns veciños que os rodearían en círculo e ameazarían a todas as partes de Italia.

Tradución:

Pero os romanos vendo que os cartaxineses fixeran súbditas, non só moitas partes de Libia, senón tamén moitas partes de Iberia, e que ademais eran señores de todas as illas do mar Sardo e Tirreno, temían que, se tamén se apoderaban de Sicilia, terían uns veciños moi poderosos e temibles que os cercarían e que ameazarían a todas as partes de Italia.

2.- Descubre que significa “risa sardesca, sardonía, ou sardónica” e con que palabra grega do texto está relacionada.

En medicina, *convulsión e contracción dos músculos da cara, do que resulta un xesto como cando un se ri*. En sentido figurado. *Risa afectada e que non nace de alegría interior.*

Está relacionada con Σαρδόνιος, -α, -ον *sardónico, de Sardeña*, que tamén ten a forma Σαρδονικός, -η, -ον da que deriva directamente *sardónico*. Ao parecer, os fillos daban morte aos seus pais moi vellos, levándoos ao monte, onde entre risas e festas os sacrificaban.